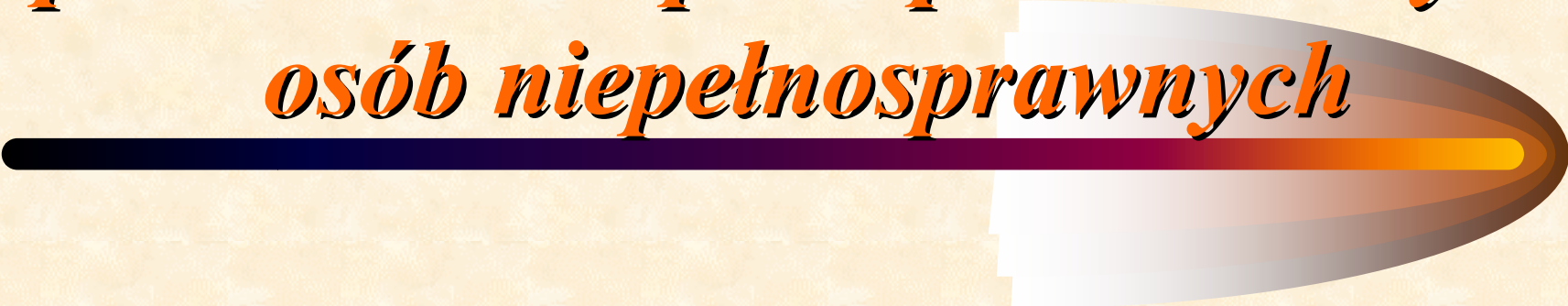

*Warunki pracy i naruszanie przez
pracodawców praw pracowniczych
osób niepełnosprawnych*

*W sprawie naruszenia praw pracowniczych
skargi i wnioski wpływały do:*

- 1. Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Ministerstwie Polityki Społecznej**
- 2. Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych**

Skargi pracowników będących osobami niepełnosprawnymi dotyczyły w szczególności:

- przekraczania norm czasu pracy,
- pracy w godzinach nadliczbowych i porze nocnej,
- nieprawidłowej ewidencji czasu pracy,
- nieterminowych wypłat wynagrodzeń,
- braku wypłaty wynagrodzenia i dodatkowych świadczeń z tytułu zatrudnienia,
- dyskryminacji i nierównego traktowania w zatrudnieniu ze względu na niepełnosprawność,

Skargi pracowników będących osobami niepełnosprawnymi dotyczyły w szczególności:

- zatrudniania pracowników niepełnosprawnych niezgodnie z umowami o pracę (wykonywanie przez te osoby prac niezgodnych z zakresem obowiązków),
- nieprzekazywania pracownikom zakresu obowiązków,
- fikcyjnego zatrudniania w celu osiągnięcia wymaganego wskaźnika zatrudniania osób niepełnosprawnych,
- niedostosowania pomieszczeń do przepisów bhp np. braku oddzielnego pomieszczenia przeznaczonego do spożywania posiłków i na szatnię,

Skargi pracowników będących osobami niepełnosprawnymi dotyczyły w szczególności:

- braku ogrzewania w zimie hali produkcyjnej i szatni,
- pracy niezgodnej z przeciwwskazaniami lekarskimi np. zakazem dźwigania, zakazem pracy w pozycji stojącej,
- zatrudnienia bez umowy o pracę,
- w przypadku firm sprzątających - osoby niepełnosprawne z dysfunkcją narządu ruchu skarżyły się na ciężką pracę fizyczną będącą wynikiem zbyt dużych powierzchni przypadających na jedną osobę w stosunku do czasu pracy przypadającego na wykonanie czynności.

Skargi pracowników będących osobami niepełnosprawnymi dotyczyły w szczególności:

- niskiego wynagrodzenia.

Osoby niepełnosprawne z reguły otrzymują – co nie jest jednak niezgodne z przepisami – minimalne wynagrodzenie za pracę.

Średnie wynagrodzenie osób niepełnosprawnych w roku 2004

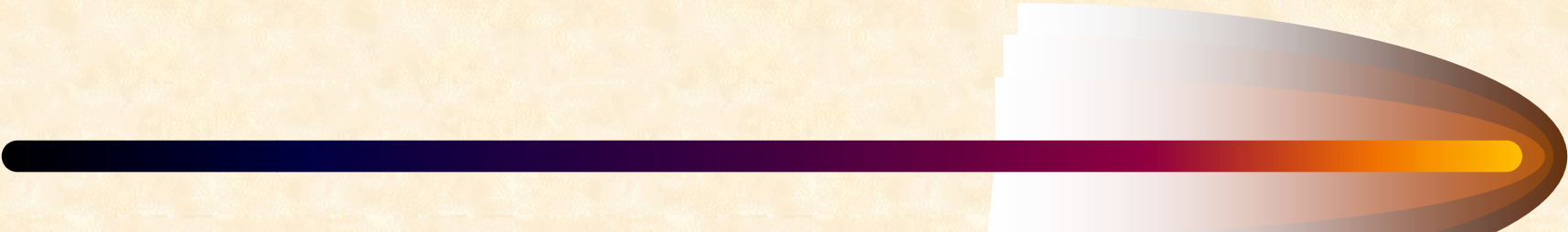
wynosiło 1147,01 zł

- więc kształtowało się na poziomie **50,1%** przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej

Średnie wynagrodzenie osób niepełnosprawnych w roku 2004

Wynagrodzenie to wynosiło w przypadku osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności:

- **znacznym** – **1.030,87 zł**, tj. **45,02 %** przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej,
- **umiarkowanym** – **1188,87 zł**, tj. **51,93%** przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej,
- **lekkim** – **1.133,48 zł**, tj. **49,5%** przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.

**Wszystkie skargi dotyczące naruszania przez
pracodawców praw pracowniczych
zatrudnionych osób niepełnosprawnych**

Biuro Pełnomocnika przekazywało według
właściwości do Państwowej Inspekcji Pracy w
celu przeprowadzenia kontroli.

**W większości przypadków przedstawione
zarzuty w całości potwierdziły się.**

Przyczynami stwierdzonych nieprawidłowości według pracodawców są: (informacje PIP)

- **słaba kondycja ekonomiczna zakładów** wynikająca z ogólnej sytuacji gospodarczej kraju oraz stałego ograniczania ulg i dotacji ze strony państwa, które nie rekompensują podwyższonych kosztów zatrudniania pracowników niepełnosprawnych,
- **zbyt duże wymagania stawiane zakładom** pracy chronionej, przy jednoczesnym braku jednoznacznych przepisów dotyczących przystosowania zakładów pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Przyczynami stwierdzonych nieprawidłowości według inspektorów pracy są: (informacje PIP)

- **tolerowanie przez pracodawców niezgodnego z obowiązującymi przepisami stanu bezpieczeństwa pracy w zakładzie oraz odstępstw od zasad bezpiecznej pracy - lekceważenie zagrożeń,**
- **wadliwa organizacja pracy, niestaranne wykonywanie obowiązków przez osoby nadzorujące pracę oraz przez służby zajmujące się sprawami pracowniczymi,**
- **brak wiedzy pracodawców w zakresie zatrudniania i uprawnień pracowników niepełnosprawnych wynikających z prawa pracy lub przepisów szczególnych, oraz świadome nierespektowanie uprawnień tych osób**

Przyczynami stwierdzonych nieprawidłowości według inspektorów pracy są: (informacje PIP)

- **brak współpracy pracodawców i służby medycyny pracy w zakresie przystosowania pomieszczeń i stanowisk pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych, dostępności do pomieszczeń zakładu pracy, usunięcia barier architektonicznych,**
- **obawa pracodawców przed zaangażowaniem środków finansowych w modernizację lub remonty zakładów w związku z niepewną sytuacją gospodarczą oraz zapowiadanymi zmianami w polityce zatrudniania osób niepełnosprawnych.**